

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਸੱਤਵੀਂ (ਗਣਿਤ) 2016-17

ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਨਾਂ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਪ੍ਰੈਲ	ਅਧਿਆਇ-1 ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ	ਜੋੜ ਅਤੇ ਘਟਾਓ ਦੇ ਗੁਣ, ਗੁਣਾ ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੇ ਗੁਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਬਟਨਾਂ/ਬਿੰਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਅਤੇ ਘਟਾਓ। ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੀਲੇ ਅਤੇ ਲਾਲ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆ।
	ਅਧਿਆਇ-2 ਭਿੰਨਾਂ ਅਤੇ ਦਸ਼ਮਲਵ	ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ, ਭਿੰਨਾਂ, ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿਓ। ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਵਾਓ। ਗ੍ਰਾਫ਼ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ।
ਮਈ	ਅਧਿਆਇ-2 ਭਿੰਨਾਂ ਅਤੇ ਦਸ਼ਮਲਵ	ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ, ਭਿੰਨਾਂ, ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿਓ। ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਵਾਓ। ਗ੍ਰਾਫ਼ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ।
	ਅਧਿਆਇ-3 ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ	ਅੰਕੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ, ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ, ਅੰਕ ਗਣਿਤਕ ਮੱਧਮਾਨ, ਵਿਚਲਨ ਸੀਮਾ, ਬਹੁਲਕ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਅਖ਼ਬਾਰ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਲਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਮੱਧਮਾਨ ਪਤਾ ਕਰਨਾ।

			<ul style="list-style-type: none"> ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਬੰਧੀ ਕਿਰਿਆ।
ਜੂਨ	ਅਧਿਆਇ- 1, 2, 3	ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਐਕਟੀਵਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
ਜੁਲਾਈ	ਅਧਿਆਇ-4	ਸਮੀਕਰਣ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ correlate ਕਰਨਾ।
	ਅਧਿਆਇ-5 ਰੇਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੋਣ	ਸਿਖਰ ਸਨਮੁੱਖ ਕੋਣ, ਪੂਰਕ ਕੋਣ, ਰੇਖੀ ਜੋੜਾ, ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਾਰਟ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਕਰੈਪ ਫਾਈਲ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਅਗਸਤ	ਅਧਿਆਇ-6 ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਣ	ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੀਆਂ ਮੱਧਿਕਾਵਾਂ, ਸਿਖਰਲੰਬ, ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਕੋਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਕਿਰਿਆ-ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 180° ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਿਆ- ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਕੋਣ ਅੰਦਰਲੇ ਦੋ ਸਨਮੁੱਖ ਕੋਣਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੇਪਰ ਫੋਲਡਿੰਗ ਕਿਰਿਆ- ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੀਆਂ ਮੱਧਿਕਾਵਾਂ ਸੰਗਾਮੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
	ਅਧਿਆਇ-7 ਤ੍ਰਿਭੁਜਾਂ ਦੀ ਸਰਬੰਗਸਮਤਾ	ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੀ ਸਰਬੰਗਸਮਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਕਿਰਿਆ- ਕਿਸੇ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੇ ਲੰਬਦੁਭਾਜਕ ਸੰਗਾਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਿਆ- ਪਾਈਥਾਗੋਰਸ ਥਿਊਰਮ।
ਸਤੰਬਰ		ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.-1	

ਅਕਤੂਬਰ	ਅਧਿਆਇ-8 ਰਾਸ਼ੀਆ ਦੀ ਤੁਲਨਾ	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ, ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਹਾਨੀ, ਸਧਾਰਣ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਣਗੇ।	ਵਧਣ ਜਾਂ ਘਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਤਾ ਕਰੋ (1) ਕਮੀਜ ਦਾ ਮੁੱਲ ਰੁ: 80 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਰੁ: 60 ਰਹਿ ਗਿਆ।
	ਅਧਿਆਇ-9 ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆਵਾਂ	ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਅਧਿਆਇ-10 ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਰੇਖਾ ਗਣਿਤ	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਿਕੋਣਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਮਾਪ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ।	ਤਿਭੁਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਜਦੋਂ (1) ਇਕ ਕਰਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੁਜਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ (2) ਤਿੰਨ ਭੁਜਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ।
	ਅਧਿਆਇ-11 ਪਰਿਮਾਪ ਅਤੇ ਖੇਤਰਫਲ	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੰਦ ਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਅਤੇ ਪਰਿਮਾਪ ਪਤਾ ਕਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।	ਰੰਗਦਾਰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੱਕਰ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਸੂਤਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਅਧਿਆਇ-12 ਅਲਜਬਰਈ ਵਿਅੰਜਕ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀਜ ਗਣਿਤਕ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਗਣਿਤਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।	ਰਾਜੂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਬੰਟੇ ਹਨ। ਅਮਨ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਨਾਲੋਂ 10 ਬੰਟੇ ਵੱਧ ਹਨ। ਅੰਸ਼ੁ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਕੋਲ ਜਿੰਨੇ ਬੰਟੇ ਹਨ ਉਸ ਨਾਲੋਂ 3 ਵੱਧ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਅੰਸ਼ੁ ਦੇ ਬੰਟਿਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਕਰੋਗੇ।
ਜਨਵਰੀ	ਅਧਿਆਇ-13 ਘਾਤ ਅੰਕ ਅਤੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸਰਲ	ਪੰਜ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਉ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਾਤ ਅੰਕੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ

	ਘਾਤ	ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।	ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦਾ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਘਾਤ ਅੰਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ।
	ਅਧਿਆਇ-14 ਸਮਮਿਤੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਰੇਖੀ ਸਮਮਿਤੀ ਅਤੇ ਘੁਮਣ ਸਮਮਿਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਆਵੇਗੀ।	ਸਮ ਪੰਜਭੁਜ ਅਤੇ ਸਮ ਛੇ-ਭੁਜ ਖਿਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਖਿੱਚੋ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਮਾਪ ਪਤਾ ਕਰੋ।
ਫਰਵਰੀ	ਅਧਿਆਇ-14 ਸਮਮਿਤੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਰੇਖੀ ਸਮਮਿਤੀ ਅਤੇ ਘੁਮਣ ਸਮਮਿਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਆਵੇਗੀ।	ਸਮ ਪੰਜਭੁਜ ਅਤੇ ਸਮ ਛੇਭੁਜ ਖਿਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਖਿੱਚੋ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਮਾਪ ਪਤਾ ਕਰੋ।
	ਅਧਿਆਇ-15 ਠੋਸ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਚਿਤਰਨ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਗੇਂਦਾ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।	ਪੇਪਰ ਕੱਟ ਕੇ ਅਤੇ ਮੋੜ ਕੇ ਘਣ ਅਤੇ ਘਣਾਵ ਬਣਾਉਣਾ।